REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije

KLASA: 004-01/25-01/14
URBROJ: 2186-01-26-9
Varaždin, 20. siječanj 2026.

IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2025. GODINU

I. UVOD

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije osniva se kao savjetodavno tijelo Županijske skupštine, s ciljem promicanja ravnopravnosti spolova i uvođenja načela ravnopravnosti spolova na područnoj (regionalnoj) razini te provedbe Zakona i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, kao i svih ostalih strateških nacionalnih dokumenata iz područja ravnopravnosti spolova.

Člankom 28. Zakona o ravnopravnosti spolova ("Narodne novine" br. 82/08., 69/17.) propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivaju, te sukladno programu rada, osiguravaju uvjete i sredstva za rad županijskim odnosno gradskim/općinskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova.

Sukladno Strateškom okviru za provedbu politike ravnopravnosti spolova kao i postojećoj Nacionalnoj politici za ravnopravnost spolova, u Županijsko povjerenstvo imenuju se predstavnici Županijske skupštine, koordinatori/ice u Uredu državne uprave u Županiji, predstavnici/ce nevladinih udruga i nezavisni stručnjaci/inje iz područja djelokruga rada Povjerenstva.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije ima višegodišnje iskustvo, naime prvo Povjerenstvo osnovano je 2002. godine, sa strukturom koja je bila određena po tadašnjim preporukama i sa opisom rada, sukladno tada važećoj Nacionalnoj politici o ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj od 2001. - 2005. godine ("Narodne novine" br. 114/06.). Odlukom je bilo određeno da se članovi Povjerenstva imenuju iz reda nevladinih udruga koje se bave ženskim pravima, članova Županijskog poglavarstva i upravnih, stručnih i drugih institucija.

Donošenjem Zakona o ravnopravnosti spolova 2008. godine ("Narodne novine" br. 82/08., 69/17.), normirano je osnivanje Povjerenstva, kao i sastav naveden na početku ovog Izvješća. Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 2009. godine, donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 48/09. i 6/10.), kao savjetodavnog tijela osnovanog radi unaprjeđivanja i promicanja ravnopravnosti spolova u Varaždinskoj županiji. Odlukom su utvrđeni zadaci povjerenstva, sastav i način rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije.

Donošenjem Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine ("Narodne novine" br. 88/11.) Povjerenstva za ravnopravnost spolova određena su kao tijela koja će, kao predlagatelji akta, prikupiti potrebne podatke od nadležnih upravnih tijela, odnosno koja će upravne odjele županija upoznati s potrebom njihova uključivanja u realizaciju mjera utvrđenih novom Nacionalnom politikom. Nacionalna politika 2011.-2015. godine, nadograđuje se na prethodnu Nacionalnu politiku 2006.-2010. godine, redefinirajući nacionalne prioritete, načine provedbe i poduzimanje posebnih mjera, sukladno izmijenjenim društvenim i političkim okolnostima, ostvarenom napretku i daljnjim izazovima u uspostavljanju stvarne ravnopravnosti spolova. Županijska skupština je u ožujku 2012. godine, donijela Akcijski plan Varaždinske županije za provedbu mjera Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015. godine ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 8/12.), kojim su utvrđene mjere, ciljevi, aktivnosti i nositelji za sljedeće mjere koje su usklađene sa sedam ključnih područja Nacionalne politike: Mjere: 1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2. Stvaranje jednakih mogućnosti na tržištu rada, 3. Unapređenje primjene rodno osjetljivog odgoja i obrazovanja, 4. Uravnoteženje sudjelovanja žena i muškaraca u procesima političkog i javnog odlučivanja, 5. Uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama, 6. Promicanje međunarodne suradnje i ravnopravnosti spolova izvan Hrvatske, 7. Daljnje osnaživanje institucionalnih mehanizama i metoda provedbe.

Ovim Akcijskim planom Povjerenstvo za ravnopravnost spolova određeno je kao nositelj aktivnosti u 4 mjere, a jedinice područne (regionalne) samouprave sunositelji su, zajedno s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, u ukupno 42 mjere Nacionalne politike čime je svakako povećano značenje ovog Povjerenstva pri unaprjeđenju politike ravnopravnosti spolova na županijskoj razini.

Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine (dalje: Nacionalni plan) srednjoročni je akt strateškog planiranja Vlade Republike Hrvatske kojim se definiraju i uspostavljaju posebni ciljevi kojima se promiče i uspostavlja ravnopravnost spolova. Ovaj akt strateškog planiranja nastavlja se na tri prethodna strateška dokumenta u ovom području koji su doneseni u razdoblju od 2001. godine, a posebno na Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova za razdoblje 2011. – 2015. godine (Narodne novine, br. 88/2011), redefinirajući nacionalne prioritete i načine provedbe sukladno izmijenjenim društvenim i političkim okolnostima, ostvarenom napretku i daljnjim izazovima u uspostavljanju ravnopravnosti spolova. Izrada Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova kao i pratećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova formalno je započela donošenjem Odluke Vlade Republike Hrvatske (KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ:50301-05/16-20-6 od 14. listopada 2020. godine). Načela ravnopravnosti spolova temelj su suvremenih demokratskih država pa je ravnopravnost spolova uvrštena u najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske te je sastavni dio Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Republika Hrvatska je donijela i posebni zakon – Zakon o ravnopravnosti spolova (Narodne novine br. 82/08 i 69/17) koji propisuje izradu nacionalne politike za promicanje ravnopravnost spolova. Ovaj srednjoročni akt strateškog planiranja će kroz provedbu posebnih ciljeva dati doprinos postizanju više razine društvene uključenosti, socijalne kohezije te kvalitete života i vladavine prava čime će unaprijediti realizaciju dugoročnih strateških ciljeva definiranih u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine (Narodne novine br. 13/21). Nacionalni plan i pripadajući Akcijski planovi za ravnopravnost spolova (do 2024. i od 2025. do 2027.) će doprinijeti i provedbi cilja 5 (Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice).

Svojim aktivnostima, koje se navode u nastavku ovog izvješća, Povjerenstvo ostvaruje ciljeve utvrđene u Akcijskom planu.

Rješenjem o izmjeni Rješenja o imenovanju Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije na sjednici Županijske skupštine održane 06. ožujka 2024. godine ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 96/21., 48/22. 110/22. i 20/24.) imenovani su

sljedeći članovi/ce:

1. Dragica Ratković – predsjednica Povjerenstva,
2. Nino Ivanuša – zamjenik predsjednice,
3. Tin Jurak,
4. Melita Mesarić,
5. Sonja Poljak,
6. Ljubica Božić,
7. Prof. dr. sc. Violeta Vidaček Hainš,
8. Nevenka Kirchbaum,
9. Dr. sc. Mario Lešina,
10. Natalija Martinčević,
11. Nadica Dreven Budinski

Nakon isteka mandata navedenim članovima zbog provedbe lokalnih izbora Rješenjem o imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije na sjednici Županijske skupštine održane 15. listopada 2025. godine ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 96/25.) imenovani su sljedeći članovi/ce:

1. Dragica Ratković – predsjednica Povjerenstva,
2. Ivana Skuzin – zamjenik predsjednice,
3. Tin Jurak,
4. Melita Mesarić,
5. Sonja Poljak,
6. Ljubica Božić,
7. Prof. dr. sc. Violeta Vidaček Hainš,
8. Nevenka Kirchbaum,
9. Karmen Špiranec
10. Mira Letić,
11. Melani Gavrić

Obveza podnošenja izvješća o radu Županijskoj skupštini određena je člankom 7. Odluke o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije.

II. ZADACI I NAČIN RADA

Povjerenstvo djeluje prvenstveno na područjima ljudskih prava žena, jednake mogućnosti na tržištu rada, rodno osjetljivog obrazovanja, ravnopravnosti u procesu odlučivanja na županijskoj razini, suzbijanju nasilja nad ženama, zdravlju žena te ostalim pitanjima programskog karaktera, utvrđenog u nacionalnim dokumentima, a sukladno svojim zadacima i programima.

Povjerenstvo je po osnivanju i imenovanju članica i članova donijelo Program rada. Programom rada utvrđeno je da se u formalno pravnom smislu isti temelji na nacionalnim dokumentima o ravnopravnosti spolova: Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje 2011.-2015. godine, Nacionalnoj strategiji zaštite nasilja u obitelji za razdoblje 2017.-2022. godine te na propisima Republike Hrvatske o ravnopravnosti spolova: Zakonu o ravnopravnosti spolova, Zakonu o zaštitu nasilja u obitelji, Zakona o istospolnim zajednicama, Zakona o suzbijanju diskriminacije te Odluci o osnivanju Povjerenstva.

Zadaće Povjerenstva za ravnopravnost spolova sukladno Programu rada odnosi se na;

- provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, na županijskoj razini
- donošenje vlastitih programa, u cilju promicanja ravnopravnosti spolova u Županiji, u smislu edukacije građana organiziranjem javnih tribina, kampanja, okruglih stolova i sl.
- promicanje rodno osjetljivih politika u svim područjima života, kao standarda ponašanja
- poticanje osnivanja gradskih/općinskih povjerenstva za ravnopravnost spolova u Županiji i suradnje s njima, radi predlaganja zajedničkih projekata i programa
- suradnju s Uredom za ravnopravnost spolova, radi jačanja povezanosti tijela za ravnopravnost spolova te s ostalim županijskim tijelima koja se bave civilnim društvom, u smislu međusobne informiranosti o programima unaprjeđenja zaštite prava žena i podizanja standarda ljudskih prava općenito
- suradnju s Povjerenstvima drugih županija, radi usklađivanja programa te razmjene informacija i primjera dobre prakse u provedbi politike ravnopravnosti spolova
- suradnju s nevladinim udrugama s ciljem jačanja uloge i značaja civilnog društva
- suradnju s političkim strankama s područja županije te nezavisnim stručnjacima koji se bave ljudskim pravima, radi zajedničkog djelovanja u provedbi mjera nacionalne politike te stručne pomoći u kreiranju lokalnih politika u ovom području
- suradnju s medijima, radi podizanje opće svijesti i znanja te informiranosti građana o pitanjima ravnopravnosti spolova
- suradnju s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova RH
- suradnju sa županom u cilju provođenja zadataka rodne ravnopravnosti te važnosti pojedinih programa i edukacija o ovim pitanjima
- obilježavanje datuma važnih za prava žena, kao i za rodna prava općenito.

Programsko područje utvrđeno Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji 2011.-2016., također je inkorporirano u postojeći Program rada kao i u aktivnosti Povjerenstva tijekom protekle godine.

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, na svojoj prvoj sjednici održanoj 27. siječnja 2025. donijelo je Program rada za 2025. godinu temeljem kojeg su pripremljeni Programi rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije za tu godinu i kojim su utvrđene aktivnosti, rokovi, nositelji zadataka kao i zaduženi član/ica Povjerenstva za izvršenje konkretnih zadataka.

III. IZVRŠENJE PROGRAMA U 2025. GODINI

Koordinacijom nadležnog upravnog odjela koje je zaduženo za stručnu i administrativnu pomoć u radu Povjerenstva za ravnopravnost spolova, odrađene su sljedeće aktivnosti u 2025. godini o kojima su bili informirani i u koje su bili uključeni članovi i članice Povjerenstva, prema vlastitim mogućnostima.

Povjerenstvo je u 2024. godini održalo dvije sjednica Povjerenstva.

Povodom **Međunarodnog dana žena**, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije je 11. ožujka 2025., u suradnji s Koordinacijom za ljudska prava Varaždinske županije, organiziralo kazališnu predstavu „Nema sutra“ (Luda kuća) s Umjetničkom organizacijom "KEREKESH TEATAR“ u Hrvatskom narodnom kazalištu Varaždin.

Povodom **Svjetskog dana kulturne raznolikosti za dijalog i razvoj**, u suradnji s Gradom Varaždinom obilježen je Dan nacionalnih manjina Grada Varaždina i Varaždinske županije 24. svibnja 2025. godine, namijenjen pripadnicima nacionalnih manjina u kojem su uz nacionalne manjine koje djeluju na području Varaždinske županije sudjelovali i predstavnici stranih radnika iz države Nepal i raseljenih osoba iz Ukrajine s obzirom na prisutnost velikog broja stranih radnika u Varaždinskoj županiji i udruga Kalinka.

Nakon provedbe lokalnih izbora Rješenjem o imenovanju članova Povjerenstva za ravnopravnost spolova Varaždinske županije na sjednici Županijske skupštine održane 15. listopada 2025. godine ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 96/25.) imenovani su sadašnji članovi/ce Povjerenstva te je 20. studenoga 2025. održana i 1. sjednica.
Iako nakon isteka mandata Povjerenstva, a prije imenovanja novih članova i članica ove godine je Županija u Varaždinskim vijestima objavila Pozivni natječaj za davanje prijedloga za dodjelu javnog priznanja "Ženska kreativnost u ruralnom životu", a povodom **Svjetskog dana seoskih žena 15. listopada** kako bi se i dalje provodio ovaj hvalevrijedan projekat. Cilj raspisivanja Pozivnog natječaja je isticanje osobitosti seoskih žena i senzibilizacija lokalne zajednice o njihovoj velikoj, ali još uvijek neprepoznatoj i nepriznatoj ulozi te njihovom doprinosu društvenoj zajednici. Povjerenstvo dugi niz godina provodi projekt "Ženska kreativnost u ruralnom životu" pa se i 2025. godine odlučilo dodijeliti priznanje i zahvale za sudjelovanje ženama koje svojim djelovanjem utječu na poboljšanje kvalitete života u ruralnim sredinama Varaždinske županije.

Na 11. sjednici dana 15. svibnja 2024. godine Povjerenstvo je utvrdilo Nacrt rezolucije o proglašenju Varaždinske županije sigurnim mjestom za žene, te je Županijska skupština istu donijela 12. lipnja 2024. godine (Službeni vjesnik Varaždinske županije broj 54/24.) **Županijska skupština Varaždinske županije proglašava Varaždinsku županiju sigurnim mjestom za žene** te utvrđuje kako će se svim raspoloživim kapacitetima Varaždinske županije: aktivno i promptno raditi na uvođenju javnih politika kojima se jamči sigurnost žena uz istovremenu beziznimnu osudu svakog oblika rodno uvjetovanog nasilja uz osiguranje potpune i ravnopravne uključenosti žena u te procese; osigurati izravan i neprekidan pristup specijaliziranim, sigurnim i sveobuhvatnim uslugama potpore za žrtve rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nasilje u obitelji i seksualno nasilje; osigurati brzu reakciju nadležnih tijela u svrhu evidentiranja slučajeva rodno uvjetovanog nasilja bez ikakve diskriminacije uz definiranje i osiguranje mjera za djelotvornu i hitnu zaštitu žrtava i njihove djece; osigurati edukaciju s područja rodne ravnopravnosti svih subjekata neposredno i posredno uključenih u ostvarenje ciljeva i mjera utvrđenih propisima i dokumentima s tog područja (policija, stručne službe, osoblje specijaliziranih prihvatnih centara, uključujući skloništa za žene žrtve rodno uvjetovanog nasilja, pri čemu je najveći prioritet da takvo osposobljavanje prođu osobe koje potrebitima prve pružaju pomoć); prikupljati u okviru svojih pozitivnim propisima definiranih ovlasti podatke o nasilju koje vrše partneri u intimnim vezama i o rodno uvjetovanim ubojstvima žena i djevojčica (femicidi) kako bi se pridonijelo njihovu sprečavanju i suzbijanju; primjenjivati politiku nulte tolerancije na seksističko oglašavanje, među ostalim na javnim mjestima i u javnom prijevozu, radi sprečavanja promicanja štetnih rodnih stereotipa; sustavno uvažavati sigurnost i potrebe žena pri odlučivanju o proračunskim mjerama povezanima s javnim uslugama kao što su javna rasvjeta, javni prijevoz, odnosno resursi subjekata koje se bave žrtvama rodno uvjetovanog nasilja; organizirati edukacije u odgojnim i obrazovnim ustanovama u svrhu stjecanja i kontinuiranog povećanja osviještenosti o posljedicama rodno

uvjetovanog uznemiravanja i nasilja, od najranije dobi; pomno pratiti situaciju i imati nultu toleranciju, sukladno definiranom pravnom okviru, prema svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja u javnom prostoru Varaždinske županije; osvješćivati javnost o rodno uvjetovanom nasilju putem komunikacijskih kampanja koje će za cilj imati i informiranje žrtava nasilja o načinu i mjestima pristupanja službama za potporu, pri čemu se utvrđuje osobito intenziviranje predmetnih aktivnosti uoči Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama (25. studenoga); služiti kao primjer u organizaciji i radu lokalnih i regionalnih (područnih) jedinica lokalne samouprave.

Kontinuirano su ažurirani podaci o radu Povjerenstva za ravnopravnost spolova na web stranici Varaždinske županije.

Povjerenstvo nastavlja i dalje s poticanjem jedinica lokalne samouprave na osnivanje Povjerenstava za ravnopravnost spolova.

IV. JAVNOST RADA

Rad Povjerenstva je javan. U radu Povjerenstva primjenjuje se Poslovnik o radu Županijske skupštine, odnosno poslovničke odredbe o javnosti rada.

Važno je napomenuti da je javnost bila kontinuirano upoznata s aktivnostima Povjerenstva na način da su građani putem javnih medija i županijske web stranice bili obaviješteni o aktivnostima koje je provodilo Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, i koje su se organizirale izvan sjednica.

V. ZAKLJUČAK

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova prvenstveno je usmjereno na realizaciju aktivnosti utvrđenih kako konkretnim Programom rada tako i nacionalnim dokumentima (Nacionalnoj politici za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje 2011.-2015. godine, Nacionalnoj strategiji zaštite nasilja u obitelji za razdoblje 2017.-2022. godine, Nacionalnom planu za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine te na propisima Republike Hrvatske o ravnopravnosti spolova: Zakonu o ravnopravnosti spolova, Zakonu o zaštitu nasilja u obitelji, Zakona o istospolnim zajednicama, Zakona o suzbijanju diskriminacije), a s ciljem podizanja svijesti o ravnopravnosti spolova koja uključuje osiguranje jednakih mogućnosti i jednake prisutnosti žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života.

Svojim radom Povjerenstvo teži poboljšanju položaja žena u političkom, socijalnom, gospodarskom, kulturnom i javnom životu, prvenstveno razvijajući mehanizam prevencije što ono jedino konkretno i može, a s ciljem uklanjanja diskriminacije žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova provedbom politike jednakih mogućnosti.

PREDSJEDNICA
Dragica Ratković

REPUBLIKA HRVATSKA - VARAŽDINSKA ŽUPANIJA - VARAŽDIN ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA